

LIBERTATEA

Abonamentul: { „Libertatea“ (4 pag.) numai 100 Lei pe an.
„Foaia Interesantă“ (4 pag.) 60 Lei pe an.
Cel-ce le abonează pe amândouă, le primeşte cu 150 Lei pe an
şi capătă şi „Plugarul Luminat“, fără alt adaus la plată.

Foaie pentru popor.

Apare JOIA

Director: Ioan Moţa.

Pentru străinătate: 300 Lei pe an, trimişi în banii
ţării aceleia în preţ de 300 Lei, sau prin cec de bancă.

Redacţia şi Administraţia: Orăştie (jud. Hunedoarei).

Ni s'a spulberat o credinţă...

Tot ce-am propovedit de zece de ani,
— am zdrobit noi înşine într'o zi?

S'ar părea lucru cu neputinţă, şi — e aşa! Ca la orice lucrare omenească, e greu de zidit, de clădit, — dar o, ce uşor e de risipit, de desfăcut.

De zece de ani de zile noi, sub steagurile Partidului Naţional român din fosta Ungarie, n'am făcut altceva, decât să lucrăm la întărirea sufletului românesc în poporul nostru, la clădirea unei credinţe mari şi dătătoare de nădejde, că într'o zi el va fi stăpânul platurilor pe care era rob, şi că atunci alţii se vor pleca lui, cum era el silit a se pleca streinilor; — să desvoltăm în el mândria de om şi de neam! Îi învăţam să nu se plece streinului, nici în zilele când era în jugul aceluia; să-l arunce în faţă credinţa sa sfântă, că aceste stări sunt nefireşti, sunt trecătoare, şi că — *va fi altfel*, nu peste mult!

Şi ştia Românul ardelean să fie mândru şi să-şi ţină fruntea sus în faţa împilatorilor săi. Şi era aşa de frumos acel Român.

Am ajuns să „întorcă Dzeu roata“, — să putem păşi noi ca stăpâni ai acestui pământ.

Niciodată n'am fi crezut să ajungem unde ne văzurăm şi ne vedem azi: Ca în loc să căutăm o înţelegere între noi Români, sau macar o luptă dreaptă noi între noi, — să anizm pe conducătorii noştri de ieri, pe stegarii naţionali, sponându-ne: Hai-daşi să ne înfrăţim cu Ungurii, ca să ne batem pe Români din celalalt partid politic; iar acela sponând: Hai să ne înfrăţim cu Saşii, cu Jidanii, cu socialistii, chiar cu comunistii, ca să batem pe Români din celalalt partid!

Aceste chemări desădăjdate însemnă în ochii multor: *Na mai faceţi deosebire între Români şi streini!* Când interesul (folosul) tău, azi de „partid“, măne folosul tău personal, îţi cere, aruncă-te în braţele Ungurului, Neamţului, Bulgarului, Rusului, Jidanului, a socialistului şi comunistului, chiamă-l în ajutor, jertfeşte din dreptul tău de neam şi de stăpân al casei, drept la care abia ai ajuns, nită ce făcea el cu tine până ieri, când plănuise să nu-ţi mai lase o şcoală, ca să-ţi strângă de gât biserică, nu te lăsa să mai râsuşi ca neam, — uită-le pe toate şi dă-i tu lui de toate, — numai să-ţi ajute să înfrângi pe Români din celalalt partid! Măestrilor şi negustorilor tăi români le-ai spus: Îmbraţşaţi pe vrăşmaşi şi concurenţii voştri streini, chiar şi pe Jidanii, de care nu puteţi trăi, numai să ne dea şi ei ajutor a bate — pe Români din celalalt tabără.

Azi de fapt auzi vorbind pe ortăclii de ieri al Jidanilor şi streinilor: „Doar şi ei sunt „oameni“; şi ei sunt „cetăţeni“ ai ţării noastre; doar nu vom apăsa noi pe ei

la părete ori la pământ!.. Şi ei „au drept“ sci, ca şi noi!“

Ceţiţi foile lor „naţionale“ şi veşti vedeai propoveditându-se această „evangheliă nouă“. Sărmanii lor scriitori parcă au fost tot în şcoala „romunilor“ dela gazetele jidoveşti „Adevărul“, „Dimineaţa“, „Aurora“, „Lupta“ şi celălalte...

Şi lăca aşa se spulberă o credinţă sfântă, care mai dădea voie de muncă şi de luptă mult nedreptăţiiului nostru neam. Azi stegarii lui de ieri îl învaţă chiar întors: să se plece naimea acestoraşi streinului, cari ieri l-ar fi sorbit într'un strop de apă (şi azi l-ar sorbi şi mai vârtos!), — prin ce se zdrobeşte sufletul sănătos românesc, la a cărui întărire am lucrat noi de zece de ani.

Poporul român, nu te mai duce orbeşte după „apostolii“ tăi cari azi grăesc în glas strein, cari ieri îţi spuneau că ungarul şi Jidanul şi tot streinul, îţi e duşman, iar azi îţi spun că îţi e „pretin“, „tovarăş de luptă“ (!), binevoitor!

Alege oile călbegite, din cele rămase sănătoase! Şi slătura-te numai acolo, unde vezi că sufletul românesc a rămas curat, necăbejit!

Trei procese

ale
luptătorilor pentru dreptate.

Un ţăran, ucide un Jidan.

În Moldova ţăranul Badeanu dintr'un sat de lângă Botoşani a fost judecat de Curtea cu juraţi din acest oraş, pentru că a omorât cu toporul pe un Jidan, — şi Curtea l'a aflat nevinovat, l'a lăsat liber.

Cum a fost întâmplarea? Pădărită din tot ţinutul Botoşanilor, — ca şi de altfel din toată ţara, — sunt în mâinile Jidanilor. Ei le tale, ei le vând ei le puştesc cum vreau. Şi pentru ca să le meargă un găteji în pagubă, nu au pus şi păzitori tot Jidanii. Sărmanii ţăraii trebuie să umble cu căciula 'n mână înaintea „pădurarului“ jidan, ca să-i vândă un braţ de crengi căzute, ca să-şi poată şi el ferbe o mămăligă, să alba la ce ş'încălzi copiii mănăştele. Şi la Jidanul de pe bicicletă fără zece preţeri pentru lemne.

Într'o zi, în tolu lernii trecute, ţăranul Badeanu merge să cumpere un braţ de crengi, că-l îngheţa casa şi copiii. I-a cerut jidanul 150 lei pe cât ar fi putut duce'n spate. Omul s'a năcăjit, a strătat jidanului că nu i cu dreptate să-l ceară atâta bani, l-a arătat că nici na are mai mult de 80 Lei în toată casa lui, nită, li dă pe aceste vreascuri, cari or fi vrednice, doar 20 Lei, — dar nu poate merge cu mâna goală acasă, că-l mor copiii de frig.

Jidanul nu ş'îmi l'a luat încă la ocară pe ţăran că-l ţine atâta de vorbă şi l'a spus să plece, l'a alungat. Atunci ţăranul, desădăjdit, văzând negru naimea ochilor, de grija copiilor, — s'a repezit la păgân şi cum l'a netezit odată cu toporul, l-a calcat lângă grămăjoara de lemne, pe care nu voia să l-o dea...

Apărat în chip minunat de dl Profesor A. C. Cuza, şi de încă 2 advocaţi, ţăranul a fost aflat nevinovat şi lăsat nepedepsit pentru că a ucis pe Jidanul cu inimă de căne. (Vom da încă amănunte dela însemnatul proces).

Procesul Urziceanu.

În 26 Febr. s'a desbătut în faţa Curţii cu juraţi din Iaşi, procesul studentului Urziceanu, pentru că a tras 3 focuri de revolver asupra jidanului Grünspan, care a pus la calé pe alt jidan, pe Lehrman, să atace în drum, ziua la amiază, pe dl Profesor A. C. Cuza.

Tinerul Urziceanu a avut o ţinută plină de românească bărbăţie, s'a purtat ca un brav luptător naţional. La întrebările preşedintelui de se simte vinovat, — a răspuns frumos:

„Întrazi în luptă pentru mântuirea naţiunii noastre, noi tinerii înfrăţiţi în ea, spunem *adevărul drept*, chiar şi atunci când prin acestea ne am face nouă înşine un rău! Nu-mi pare rău de fapta mea. A o nega (ăgădei) ar însemna pentru mine şi camarazii mei de luptă, o ticăloşie. Săvârşind „crima“ de care sunt învinuit, am avut la temelie o datorinţă a sufletului şi inimii, căci, când ne-am înfrăţiţi în luptă, noi am jurat că vom apăra pe conducătorii noştri, pe capii noştri, indeosebi vom apăra persoana şi viaţa dlui profesor Cuza, care ne e scumpă şi sfântă, ca şi cauza naţională pe care o conduce.“

„Când am auzit că d. prof. Cuza a fost lovit de un Jidan, am simţit în mine o revoltă sufletască nebirnită! Se poate să fi fost atacat şi lovit acela, de care poporul moldovean îşi mai leagă cea din urmă nădejde, a cărui chip ţăranii îl pun în casă între icoanele lor sfinte? N'am văzut alta spălare a mişeliei a cestuia, decât o pedepsire pilduitoare a celor vinovaţi. Şi ştiindu-se atci, ca lucru sigur, că cel dela care a pornit atacul, e morarul Grünspan, m'am hotărât să-l dau eu pedepsa. Aveam la mine un revolver, dat mie de pretinul meu Ion I. Moţa, pentru că umblam la pădure aducând lemne pentru Câmla şi era bine să am la mine o armă, — cu asta am cercat să-l dau jidanului pedepsa vrednică pentru fapta lui. L'am împuşcat, dar nu l'am nimerit. Acesta-l adu-vărn!“

Preşedintele: Ţi-ai dat dta sama de greutatea faptului ce săvârşea?

St. Urziceanu: Da, m'am gândit şi la urmări, cari pentru mine vor fi amare, dar ea soldat credincios al luptei, n'am stat pe gânduri s'o fac.

Preşedintele: Ţe-ai gândit

la tulburările ce poate trage după sine fapta dtaie, în peca dintre cetăţeni?

St. Urziceanu: Da, dar când interesele superioare (trebuinţele înalte) ale neamului o cer, — o facem, fără privire la „tulburările“ pe cari fapta noastră le va trage după sine între „concetăţenii“ duşmani nouă!

Au fost ascultaşi martorii, vre-o 10, cari toţi au cuvinte bune pentru acuzat; studentul Moţa, care l'a dat revolverul, îl descrie pe Urziceanu ca pe soful de luptă cel mai bun, „care-şi canoaşte drumul datoriei“, — alţii îl descriu pe Jidanul Grünspan, respingător, ca ori-ce jidan. — Din lipsa de loc pentru azi, vom da amănunte din spusele martorilor, în numărul viitor.

L'au apărat pe studentul Urziceanu d. adv. Ionel Teodoreanu, adv. Nelu Ionescu, prof. A. Zelea-Codreanu şi d. Prof. A. C. Cuza, în vorbiri strălucite, pe care le vom da în numărul viitor!

Iar studenţii dela cele 4 Universităţi, şi-au trimis solii lor, cari să mărturisească în faţa juraţilor şi Tribunalului, că studentul me se mărturiseşte una cu acuzatul, frate al ei, şi cere achitarea lui! Studentul Nică a vorbit în numele studenţilor din Bacău. Simionescu al celui din Bucureşti, Mironovici al celui din Bucovina, Eremeliu al celui din Cluj, — d. Emanoil în numele Românilor Macedoneni, şi d. Ventonimo în numele negustorilor români din Iaşi.

A fost o înălţătoare apărare, nu a studentului de pe banca acuzărilor, ci a luptei naţionale creştine ce s'a pornit în ţară, pentru a ne scutura de pirul evreesc care ne sugrumă tot mai rău!

Juraţii s'au retras şi în câteva minute s'au întors în sala vestind că l'au aflat nevinovat pe studentul adus în faţa lor.

Toată sala a aplaudat şi aclamat îndelung pe juraţi şi pe student!

El a fost lăsat liber şi condus cu mare alai şi între cântece patriotice prin oraş.

La Bucureşti.

Tinerimea universitară din Bucureşti este şi ea azi în mare războiu pornit din aceleaşi pricini: încordarea ce o are în universitate cu Jidanii. Nemulţumită, neapreptăţită înşelată cu făgăduinţe rămase neimplinite, apoi atacată de jidani, — tinerimea universitară, în frunte cu doi bravi studenţi în medicină: *Dănuţescu* şi *Simionescu*, — a cerut capilor universităţii să li se facă *dreptate!* În loc de dreptate, profesorii au cerut sprijinul guvernului şi poliţiei şi al armatei, împotriva tinerilor cari se tulbură într'o zi când tinerii adunaţi în faţa Universităţii, îşi cereau dreptul nu al lor, ci al *neamului românesc* în Universitate, — s'au trezit în cungiuraţi de armată, care a încoput a-i stringe ca să-i risipească.

În învălmăşală s'au întâmplat

loviri între studenţi şi soldaţi. Soldaţii îi „atingeau“ cu patul puştii, unii studenţi s'au apărat, şi se spune că şi ei ar fi lovit pe unii soldaţi, chiar pe unii ofiţeri. Pentru asta au fost arestaţi vre-o 30 de studenţi, din cari 23 au fost lăsaţi iară liberi, dar 7 opriţi în arest acum 2 săptămâni şi daţi în judecata Curţii Martiale (tribunalului militar), care a ţinut judecata asupra lor tot în 26 Febr., când se judeca şi Urziceanu la Iaşi.

An alergat în apărarea studenţilor numeroşi advocaţi din cei cunoscuţi şi din celelalte procese studenţeşti: dnii Paul Iliescu, Take Policrat Emii B. D. Vasiliu, Al. Bacaloglu, Radu D. Rosetti, St. Vlădescu, maior Băgulescu, — şi alţii şi i-au apărat cu mult foc.

În firul apărării nu s'a putut dovedi că studenţii ar fi lovit pe soldaţi, ci se spune că erau streini, agenţi mişei, cari a nume loveau pe soldaţi ca să se creadă că studenţii îi *loveau!*

Totuşi tribunalul militar a spus: fiindcă au fost loviţi soldaţi şi ofiţeri cari erau trimişi acolo cu poruncă de a face ordine, — nu putem lăsa să se treacă lucrul fără pedeapsă! Şi aşa tribunalul militar a pedepsit pe 2 studenţi, la câte 30 zile închisoare, pe alţii 2 la 15 zile, — iar pe 3 i-a lăsat nepedepsiţi!

Tinerii sunt închişi în Bucureşti şi îngrijii de fraţii lor, ca să nu simţă greul, nici uritul închisorii, fiind ei din cei ce sufăr pentru a luptă dreaptă a neamului lor.

Lupta pentru care ei sufăr, se urmează: studenţimea din Bucureşti e *în greva*, cerind cu tărie să se implinească odată dreptele ei cereri, cari sunt româneşti cinstite!

Glas de ROMÂN NACĂJIT

— Durerea mocnită a slujbaşului ţării. —

Dela un slujbaş al ţării, sfător într'o slăjbă mai înaltă acli în Ardeal, primim o scrisoare, în care prea cinstitul şi de neam iubitorul Român, ne arată amara durere sufletască care l'a chinuit în preajma alegerilor comunale ce trecură, văzând cum partidele politice româneşti se întrec în a căuta mila streinilor în lupta dintre ele.

Faptul că stă în scaunul de slujbaş şi înţelepţunea de slujbaş îl cere, ca — să nu se amestece în luptele politice dintre partide, — dar inimii nu-i poate ceré sau porunci nimenea, să nu simţă, să nu o doară, când vede pe fraşii săi români pe călărăcite, umblându-se streinilor atât de ruşinos, cum o făcură în aceste algeri.

Îl cerem lertare cinstitului Român, dacă — fără voia dsaie — publicăm aci o parte din scrisoarea ce ne a trimis. Iată ce zice:

„Am văzut cu prilejul *alegerilor comunale*, că partidele noastre politice, s'au a-

list (au legat tovarășii) cu cei mai mari dușmanii ai neamului și ai țării noastre, numai și numai ca să lupte România contra Români, unii ca să ajungă mai repede la putere, alții ca să mai rămână la putere.

„Când am văzut că s'au făcut aceste orăciuni, îndeosebi când am văzut că partidul liberal face orăciune cu Maghiarii, iar cel Național și Țărănesc cu Jidanii și chiar cu comuniștii, — am fost atât de zguduit și tulburat în sufletul meu, încât nu am putut dormi o noapte întreagă și de atunci vre-o 3 zile în șir am fost bolnav!”

Iată aci un mișcător glas de Român năcăjit, iată aci zguduitoarea mărturisire a unei ciostite inimii de slujbaş al țării, care nu poate lua parte pe față la luptele politice, nu poate împedea pornirea lor, ci trebuie să se închidă în cancelaria sa, în camera sa și să-și plângă pe frații săi „politici”, ce dau naștere la vală pe cele mai răcitele drumuri! El, neajutat la nici un partid, ascultându-și numai glasul inimii sale de Român, vede rădăcirea aceloră, — pe când el, frații lui, așijași de strigătele de bătaie ale „șefilor” de partid, nu mai aud, nu mai văd nimic, se duc orbește, buzna înainte, dând mână cu ori-cine, pe care îl văd ridicând o piatră sau un cloșeg asupra fraților săi din celalalt partid! Și „orăciuni” de acestă, la lovirea cu petri într'un partid românesc, o ce ușor și ce miși poți găsi în țară la noi! Dar ce smintii sunt în socoteala lor Români cari caută ortăcia aceloră!

Acestea le vede slujbaşul român, care trebuie să tacă și să plângă în inima sa, — dar încă cu cât mai mult le va simți acel slujbaş, care e silit a lua parte la lupta aceasta ucigătoare dintre frați, și a se lăsa folosit și el ca armă în lăocul ei, împotriva fraților săi!

De aceea ciostitul Român din a cărui scrisoare dădărăm părțile de mai sus, — în cele 3 zile de boală suferitească, de desnădejde asupra înțelepciunii partidelor noastre, — a scris următoarea Chemare către toți bunii Români, și ne-a trimis-o spre publicare, — ca o încercare de a trezi pe cei orbiți de patimă, ca macar în viitor să nu mai facă așa. — Iată-o:

CHEMARE

cătră întreaga românie!

Români, treziți-vă! Deșteptați-vă Români! Opriti-vă și întoarceți-vă din drumul pierii, pe care în carba voastră neamului, ați plecat!

Români, treziți-vă!, deșteptați-vă Români!, și vedeți că și unii și alții v'ați înțovărășit cu cei mai înverșunați dușmanii ai neamului!

Treziți-vă Români și veniți-vă în fire, și încetați cu politica nenorocită de partid! Încetați lupta ucigătoare între frați, pe care cu atâta înverșunare o duceți.

Români! treziți-vă, vă deșteptați Români!, din zăpăceala în care v'a băgat a „pizmei răntate”, și aduceți-vă aminte și învățați pe do rost versurile imnului național croite de năvălitorul Andrei Mureșanu.

Treziți-vă în ceasul al unsprezecelea și până nu o prea

târziu! Și formați, cu toții, „front unic” contra dușmanilor celor de veacuri, din lăuntru și din afară, și nu „front unic” voi unii contra altora! Aitcum, cele opt sute de mii suflăte, floarea țării și toți mucenicii neamului, să vor revolta și din locașurile lor sfinte Vă vor blestema, pentru-că voi voiți să sfărâmați și să nimiciți idealul neamului românesc, câștigat cu atâtea jertfe, și pentru care ei cu atâtea drag s'au jertfuit

Deșteptați-vă Români!

E îndreptățită ori nu atâtea mohnire?

După ce primisem și dăsem la tipar tânguirea de mai sus a îndureratei inimii românești, ascunse sub halna de slujbaş credincios al țării, celim în „Voința Poporului” din Arad, următoarele:

„Stauber Josef, fiind ales „Conzilier” al orașului Arad, se zice că va scrie iarăși niște articole, ca pe timpul când armatele române au trecut Carpații, în care el spunea:

„Luaji săcurile și zdrobiți-le capul Valahilor (Românilor)!, — fiindcă de gloanțe pagubă!, ele sunt prea scumpe pentru lucrul acestal.”

Așa a scris dușmanul cu gura spumegândă de ură asupra Românilor, — că un cap de Român, nu-i vrednic nici un glonț, ci cel mult o mucle de săcuri, — și acest sălbatec dușman al nostru, e lobt în brațe de un partid românesc și ales „Conzilier” în statul orașului Arad! Și căți mai sunt ca el acolo și în celelalte orașe!

Sau întors vremile de argie și umilire peste noi!

Cum să nu plângă inima, de revoltă, în peptul ori-cărui Român neorbit de patimă, așa cum plânge în peptul fruntașului a cărui scrisoare și Chemare o publicăram mai sus!

Veste din Budapesta Ungurilor din Ardeal prin radio-telefonie.

Orașul Turda și a așezat și el o stațiune de telefonie fără fir, care între altele e în legătură și cu Budapesta. Un astfel de aparat (mașinărie) de prins sunetul din depărtări a fost pus în sala dela hotelul „Dacia”. Pe una din zilele săptămânii trecute, — Ușurii din Turda au fost poștii speciali (deosebit, anume) să vie să asculte la minunata mașinărie, ce se cântă în cutare oraș depărtat al Europei.

De-odată li se spune: Acum luăm legătura cu Budapesta, unde la ora asta vorbește fostul preot din Cluj Ravasz Béia, azi Episcop, într'o adunare maghiară. Și au pus omentii aparatele la urechi (ca și când ascultă la telefon) și au auzit limpede, de par'că le vorbea aci la 2 pași, de Episcopul, care spunea (stăind el că-l aud și Ungurii din Turda poate și de atunci):

„România ține în lanțuri națiunea maghiară subjugată! Dar fiți numai cu sânge rece și răbdători, căci Ungaria va ajunge în curând iarăși mare și frumoasă, așa cum a fost odată!”

Ungurilor Turdeni le crescu inima și le rise fița și ar fi a plaudat să și rupă palmele, dacă ar fi știut că-l aude și Episco-

pul pe el, cum îl aud el pe el. De era vre-un cuminte între ei, trebuia să-l răspundă:

— Paște, murgule..

Dela „Liga Ap. N. Crestine”.

Pentru cei ce doresc a cunoaște de aproape și „Programul” (planul de lucrare) și „Statutul” (legea de temelie) și „Regulamentul” (legea pentru conducerea din lăuntru) a „Ligi Apărării Naționale Crestine” — am adus la redacția foii, și le avem de vânzare, tipărite toate la oaltă într'o cărticică, ce se vinde cu 10 Lei. Cel-ce vrăea să aibă nu mai una, să adangă încă 8 Lei (de tot 18) pentru a-i merge franco-recomandat. Cel ce comandă mai multe, să pună prețul fiecăreia (câte 10 Lei) și pe de-asupra, pentru toate la un loc, încă 10 Lei pentru postă recomandată. — Cărticica are în frunte ca lăminat articol scris de d. Prof. A. C. Cuza, caldasale „Chemare” către toți Români, pentru a se întoarce la calea cea adevărată! — Tot aci se află:

„Călăuza Banilor Români” care chiamă pe Români spre treimea care formează scutul și mântuirea lor, spre: „Hristos Regele și Națiunea”, zecă: la iubire de creștin, iubire pentru Rege și iubire pentru neam! Caprinde, ca și cea din sus, Programul, Statutul, Regulamentul și „Chemarea”, — dar mai adăugând în frunte un articolăș despre ce e „Svastica” și altul despre „Doctrina Naționalistă Crestină” arătând ce trebuie să înțelegem sub „Naționalism” și „Armonia Claselor” (bunătățile gerea între treptele și brașele neamului), și altele. Iovățători foarte sănătoase. Are și modelul (chipul) de steaguri ale Ligi.

„Călăuza” costă tot 10 Lei — la care e a se adauge dacă se cere numai una, încă 8 Lei pentru postă recomandată; cerând mai multe poi peste prețul tuturor încă 10 Lei pentru postă recomandată.

Am primit apoi „Svastici”, cruculițe miștele de prins în pept, ca semn că purtătorii lor sunt luptători naționali creștini. Sunt unele cu 15 Lei, altele cu 25, cu 40, după cum sunt de frumoase. Cincere Statute, sau „Călăuze”, poate trimite și după cruculițe „svastice”, și le merg la un loc. Svastici singurate se trimit în plic recomandat, având a se adauge la preț și taxa de postă recomandată (10 Lei) peste prețul cruculiței ori cruculițelor.

U-Indemn

— În fiecare comună unde se află bunii Români cari sunt și bunii creștini, și ar dori ca și în comuna lor să se înființeze un „Despărțământ al „Ligi Crestine”, să-și facă un steag național, pe care lasă să se coase o cruce „svastice”, scris în jurul ei, că steagul e: al comunei cutare, sau al Orașului, sau al Județului. Și inseriu apoi cel ce dorește a fi vrednic luptător sub acest steag sfânt și dela conducerea județană sau înutală (Regională) li se va trimite un soi ori doi, cari să lea parte la sfârșitul săbătorească a Steagului. Atunci își aleg și conducerea locală, care se pune în legătură cu cea județană sau înutală.

— Treceți peste algerile comunale, cari involburaseră pe oameni (durere, pe unele locuri au lăsat adânci dușmanii între ei), — noi dela „Libertatea”

stăm în ajutor celor ce vor să organizeze „Liga” prin comune, prin județe.

Și stărulm să se facă în toate comanele, în toate satele, — căci doar această „Ligă” creștină și având în cap un Român învățat și neclătinat în credințele lui mari și drepte, ca d. prof. Cuza, ne mai dă nădejde în stările tulurbi, aproape nebune, în cari am ajuns prin politica celorlalte partide.

Incep bârfelele.

— Despre A. C. Cuza. —

Apropilindu se alte alegeri (onli spun că și cele județene se vor ținea încă naintea celor mari pentru parlament), — partidele noastre politice cari s'au dat la îmbrățișeri cu toți străinii, cu toți dușmanii noștri cel mai fioroși, ca de pildă: „Stauber” dela Arad, care a spus că un cap de Român nu i vrednic să strici pentru el un glonț de pașcă, ci să-l dai numai una cu toporul, ca cu acelaș să poți da și la al doilea și la al treilea în cap, fără să al vre-o „pagubă”, — partidele cari s'au îmbrățișat cu acești dușmanii al neamului și țării, cari nu s vrednici nici să le mulțamești când îți dau bună ziua — temându se că poporul va vedea fapta lor răcicită și se va depărta de ei, — precum se și întâmplă în sute de comune, — și că se va lipi la singura grupare politică, care nu vrea nici un amestec cu streinii, dar mai ales nu vrea nici să audă de numele Jidanilor și comuniștilor, — care este „Liga Apărării Naționale Crestine”, — aceste partide cu pași răcitiți începu acum să atace această Ligă, bârfindu-o cum le vine la gură, pentru că poporul să se țină departe de ea și să i urmeze pe ei, pe îmbrățișajii cu dușmanii noștri cel de veacuri, cari același ne sunt și azi și ne vor fi în vecii vecilor!

Și fiindcă n'au ce rău spune despre Ligă și de conducătorii ei, — și știind că azi „liberalii” sunt foarte urgisiți în țară, strigă mereu: că — și „Liga” d lui Cuza nu-i decât o înjghebare „liberală”, sprijinită pe sub mână de liberali, și că, prin urmare, fiind ea o codiță, ori o slujnică, a liberalilor, omentii să dea și după ea cu petri, ca după liberali.

Ca mișle de amestit pe nepricepați, vorba e bine ticluită. Noi răspundem acestor sfătoși frați ai noștri (durere, mai frați cu Jidanii, decât cu noi!), că dacă și-ar cinsti el înșiși cuvântul ce-l scot din gură, ar trebui să le fie rușine de mișclina ce-o împozcă peste țară.

Prof. Cuza „liberal” ori sprijinitor al lor? Dar auzi, dragă cetitor, un singur cuvânt:

Guvernul liberal de azi, a pornit proces împotriva profesorului A. C. Cuza, invinându-l că tulbură „pacea” în Universitate prin învățăturile sale împotriva Jidanilor, că el e izvorul tuturor mișcărilor studențești cari fac greutăți guvernului, și a cerut să fie scos dintre profesorii universitari, dat afară din Universitate! Anul trecut a și închis Universitatea și când s'a deschis de nou, a deschis toate celelalte Facultăți (rameri de științe), dar nu și pe cea de drept, unde era profesor d. Cuza. Atunci profesorii dela drept din Iași, în semn de protestare împotriva acestei voințe a guvernului liberal și în înalțat demisia (retragerea din slujbă), știind că aceea nu poate să fie primită, căci nu se va lăsa o întreagă știință fără cel mai de frunte profesori al săi, — ci li se va răspunde, dacă în

guvern este numai un pic omenie: Nu vă primesc rețegerea, înțeleg rostul ei, mergeți înapoi la catedre, lăca vă dechid Universitatea!

Asta acum un an, în prima vara anului 1925.

În loc de asta, guvernul liberal s'a bucurat că printre profesori a văzut și pe d. Cuza și — îndată a primit rețegerea lor din slujba de profesori! Și a făcut ce-a putut, și cârpit cum a putut locurile mase goale, — pe vre-o doi poștit napoi, stărind pe lângă în tot chipul, — numai A. Cuza să nu mai merge napoi!

Di prof. Cuza văzând no nedreptate ce i-se face, pe unii i-a așezat napoi în scaun dar pe d-sa nu, — a făcut proces guvernului, și procesul desbătut numai luna trecută la București, la Casație. Aci guvernul s'a făcut lentre și pune ca d. Cuza să nu mai fie lăsat să intre napoi la Universitate!

Și nici penzie nu i dai! Prin urmare, atât de „drăgă” au liberalii pe d. prof. Cuza că li lipsesc și de pânea ce avea pe urma științei dsale celor mari, și se poartă față de d-sa cu adevărată salbătație!

Aceste lucruri însă nu li putut clătina pe d. Prof. Cuza nici cât un fir de păr, în credința și în viața dsale. A rămas tot ce a fost: nestrămutat propovăduitor al evangheliei celei care slujește de 40 de ani: a chema pe Români la luptă eroi împotriva primejdiei mizeriești, față de care celelalte partide au orbul găinii pe o unele în măsură mare, altele... mai marel Liberalii, ca și alalții.

Având în vinele sale sânge celui mai nobil și patriotic Dor pe care l'a avut Țara Românească în veacul trecut (Alexandru Ion Cuza, a cărui rudă apropiată este!), — di Prof. A. C. Cuza e tipul barbatul iubitor de neam, care nu schimbă părerile de azi până mâine, și le spune liberalilor: flecare zi, ca și celorlalte partide, ce răcitiți sunt prin politica lor de partid, când nu curăță de jidanii și de alte ghioane streine, ba unii își cutușesc cojoacele tot mai tare cu!

De aceea liberalii li dau fără din Unizărsitate, lăsându fără slujba pe care o avea, celalalți li cătesc, li hulesc, balfesc, — căci tuturor le arăcăcările lor din punct de vedere de Român și de creștin!

Și acum cetiți bârfelele lor potrivnice și veți ști ce dați pe ele!

Dela studenții din Cluj.

A doua zi după alegerile comunale la oraș, s'a scris în ziarul „Tribuna” din Cluj, că după încheierea alegerii, aflând că Partidul Naționalist cu cel Țărănesc și Averesc ajutate de Evrei și Socialiștii internaționali, au biruit, — „studenții” din Cluj a făcut o demonstrație de bucurie Partidului Național, manifestând (arătându și zămotos plăcere): în f.ța redacției ziarului „Patria”. — Ca răspuns aceasta șire, Comitetul conducător al Societății „Petru Maior” a tuturor universitarii, ne trimite o demințire, prin care spune:

Studenții-mea Clujanii nu a lu parte în nici un chip la cele din urmă alegeri comunale socotind amândouă listele și pe cea a opoziției (Partidul Național și oțezele), ca necorespunzătoare adevăratii chemări a poporului băștină român creștin. Cetatea Ardealului. De aceea tot să demințim și țitrea dată de „Patria”, ca în totul neavem. Cel 8-10 nepricepuți nu pot țicoliți drept „studenții” din Cluj.

Din alte țări.

— In Germania se scrie, că se simte o puternică pornire pentru răsturnarea și alungarea „Republicei” și întoarcerea la forma de monarhie (cu Domn încoronat).

— In Anglia bărbați politici de seamă, atrag înarea a mințe a celor ce poartă cămașa țării, că așiftorii ruși strecurăți pe nesimțite se învîrt printre muncitorii englezi, îndemnându-i la comunism, cu scop de a stîrni tulburări în această țară su foarte mare număr de muncitorii.

— Din Egipt a sosit în Ungaria o comisie de pricepători englezi cari au cumpărat 20.000 de cai pentru trebuințele armatei egiptene, — între cari 500 cai albi ca spuma, pentru slujba gărzii egiptene.

Băncile noastre.

Au început a-și publica bilanșurile (schezearea socotelilor) pe anul trecut 1925. Ele se a rată în plină dezvoltare. unele în puternică înflorire. — deși nici acum nu așa de puternica, precum ar trebui să fie. Înflorirea lor și mai puternică, așa ca băncile noastre românești să ajungă a întrece și a pluti peste cele străine, — ar ajuta o mult un mai larg credit învot lor de Banca Națională, dătătoare de viață și putere a celor Bănci pe care le la sub puternicul său scut. Ar fi de dorit să se mai tale din creditul u rlaș dat lui Marmorosch Blank (care are singur doar mai mare împrumut ieftin la Banca Națională, decât toate Băncile românești din Ardeal), și să se ajutare tot mai bine băncile de aici, — fiind aceasta un interes național. Nădăjduim că pe viitor așa va și fi.

Printre băncile a căror bilanș le-am văzut, aflăm ca ajunsă la foarte frumos spor, pe: „Albina” (a cărei bilanș l'am publicat în numărul trecut), arătând un venit curat pentru anul tr. 1925, de Lei 20 de milioane și jumătate; „Victoria” din Arad cu 11 milioane; „Banca Centrală” din Cluj, cu 9 milioane; „Bihoreana din Ora dea Mare cu 4 milioane, — și altele, cu câștiguri cari arată, că băncile noastre românești din Ardeal, conduse de când le știm cu multă cinste și omenie, și nici odată luând interese mai meri ca cele străine, — au apucet pe drumul înfloririi. Totuși sunt încă așa departe de marile bănci din București, printre cari, de pildă, „Banca Românească” a avut un câștig de 120 milioane numai în anul trecut, iar „Banca Națională” câștig de 538 milioane! — E datoriuța patriotică a acestor Bănci conducătoare, să ajute acum și pe cele din Ardeal, din Bănat, din Bucovina și Basarabia, pe cele românești, — să se întărească și ele, — știut fiind, că azi nu mai poți fiști biruitor în luptele cele mari ale vieții, nici ca om, nici ca neam, numai cu *capătul*, ci și — cu *puterea materială!*

Banca „Crișana” din Brad.

În numărul de azi al foii noastre, sunt publicate socotelile anuale ale băncii „Crișana” din Brad, care își cheamă zeționarii pe ziua de 3 Aprilie a. c. la a dunașca generală ordinară. În preajma acestei zile ne implinim a datoriuța de a stărui asupra trecutului numitelor bănci, și a felului cum își înțeleg ca rostul azi. Banca „Crișana” a fost în-

ființată într'un flnut curat românesc și cu un trecut bogat în fapte vitejești, care e „Zarandul”. Acest Zarand este legătura atator frământări și zbuciumări sufletiești ale Românilor și este câmpul, pe care s'au dat multe lupte frumoase naționale. Din toate acestea au izvorât și s-au păstrat în locuitorii de acolo, frumoase aduceri a mințe, iz focal cărora s'au oșelit sufletele urmașilor, deveniți și ei vrednici de renumele înaintașilor lor.

În acest duh sănătos sufletesc, s'a născut și s'a dezvoltat banca „Crișana”, care totdeauna a fost o bancă națională a Zarandului. Ea a fost purarea ocrotitoare intereselor (nevoilor) țării nimei române din Zarand. Acestei țărănimii sărace de bani, dar bogată la suflet, i-a câștigat și dat totdeauna împrumaturile de lipsă pentru acoperirea trebuințelor ei.

Din câștigul curat al fiecărui an, banca „Crișana” a împărțit sume însemnate pentru scopuri de binefacere și culturale, a ajutat cu țările susținerii Gimnazului românesc din Brad și aproape toate școlile românești din Zarand, în vreme rile cele mai grele pentru ele. Din câștigul cura al anului trecut, banca „Crișana” a împărțit aproape 100.000 Lei bisericeilor, elevilor săraci dela liceu și dela Universitate (școli înalte), gimnaziului și altor așezăminte culturale, chemate să răspundă morală și dragostea către neam și țară.

Poporul din Zarand, care din toată sărăcia lui și a susținut sub stăpânirea ungurească Gimnaziul românesc din Brad și școlile confessionale românești cari răspundeau lumină și încălzire sufletială poporului, — va înțelege să și întărească banca „Crișana”, care i apără interesele economice. Avem toată încrederea în preoșimea și dascălimea Zarandului, care va lumina pe cetățenii acestui flnut glorioș, îndrumându-i cu sfaturi bune ca și în viitor să ajute la întărirea și mărire băncii „Crișana”, care este a noastră a tuturor, și în deosebi să sfătuiască pe aceea dintre țărăniile noastre, cari au bani de prisos, să-i depună la banca „Crișana”, iar nu la băncile străine, cari acum după război și-au schimbat numai numele pe românește, ori au pus, cu plăși, de mărturie, alături de ei străinii și câțiva funcționari ori membri în Direcțiune români. Aceștia au acolo rostul, ca în schimbul banului primit ca milă, să le apere interesele (trebuințele și foloasele) acelor bănci străine, naștea legilor și să le dea *oșfa românească*, întunecând prin grederea lor acolo, mințea poporului român. Ori cât s'ar arăta aceste bănci cu „față” acum românească, având slujitorii adunași din rândul românilor noștri, sufletul acestor bănci este străin de sufletul și de binele românesc. Din venitele lor mari nu *ierțesc* nimic ne oltarul *culturii românești*. Așionarii acestor bănci își umplu numai pungile și își răd în pumnul dreptății Românilor, care-i ajută pînănd în ei banii săi adunași cu mare greutate. Ușile din băncile acestea străine de neamul nostru și înșepate în conul românismului, speculante și viclene imble camete ceva mai mărișoare celor cari își pun banii la ei în păstrare, în schimb însă trag el acele camete mai mult tot de pe spatele băntului român, care să îndatorează la el, — lăcănând sub felurite forme camete mai mari.

Frați români! Sprîjiniți așezămintele de bancă românești, sprîjiniți negoșul și industria ro-

mânească, nu vă dați banul vostru pe mână, strălănuți, care de și orb-ște lumea cu inscripșii (scrisoare) neașe românești, puse pe păreșii caselor lor, și vără în direcșunile lor, de mărturie, câte un român: *interesele și sufletul lor este și acum și va fi totdeauna străin, de interesele Neamului Românesc.*

Un acșionar.

NOUȚĂȚI

Conferinșta studenșilor în medicină, vestită de noi în numărul trecut a avut loc Duminică la orele 4 în sala dela Central, care s'a umplut de ascușită curi. Au vorbit trei tineri medicinști, dovedind foarte frumoase și temelnice cunoștinșe asupra bolilor molipșitoare și grozav de potopșitoare: oșica, alcoolismul și sifilisul, descriindu-le viu și ușor de înșeles și pentru omul laic în medicină, arătându-le natura acestor boale, felul lor de a ataca și a nimici trupul omenesc și felul de a te apăra de ele. Toșii trei tineri conferenșari s'au dovedit bogăți și tari în cunoștinșele lor și dornici a împărțai și lumii laice o parte macar, pe cea mai de trebuinșă, din ele. Ei au fost viu felicitșii pentru grija ce o arată față de poporul nostru alergând prin țară, ca să lumineze lumea asupra celor 3 mari dușmani ai omenimii, — pe cari însă, cu bună pară, îi poți ținea așa de ușor la depărtare și a-i face nestricători.

Lipsa de hărșie ne silește să dăm „Foala Interesantă” numai în 2 pagini (feșe). Am comandat la Fabrică de peste 7 săptămăni hărșia ce ne trebuște, și pe când aștădată ni-o trimitea în 3-4 săptămăni, acum nici în vreme îndoit de lungă, nu ni-o poate trimite, și ne cere să fim încă „cu răbdare”. Ca să nu lipsim pe cetitori cu totul de adusul nostru literar, am folosit ce hărșie am putut găsi și cumpăra, — și le cerem lertare cetitorilor, dacă un număr ori doi, vom fi siliți a le trimite „Foala Interesantă” tot așa redasă, — dar de ne sosește hărșia mai repede, o dăm numai deșt la formatul ei regulat, de 4 fețe. — Făbricele nu mai răzbesc să facă hărșia pentru trebuinșele așeșilor!

Marș Concert de Cor, Soli și Orchestră, urmat de dans, arangează Reg 92 Inf. din Orăștie, în sala dela „Central”, Sămbătă în 13 Martie, cu concursul binevoitor al societății rom. din Orăștie. Venitul este pentru mărire fondului destinat ridicării „Monumentului Infanteriei” din inișiativa „Revistei Infanteriei”.

O vilă spital, în flacări. Lângă New York se află o vilă (casă singuratică) cu mai multe etaj (induri), prăgătită anume pentru tratul plăcut și bun al bolnavilor în întremare. Cel leșii slab din spital, veneau aici pe câteva luni, spre a prinde putere, căci casa se afla la larg, în aer curat și sănătos și tratul în ea era foarte bun.

Într'o noapte vila cu bolnavii în întremare, a luat foc, nu se știe din ce pricină, și în o oră (un clas) a ars pînă în pământ. Șapte bolnavi au perit de vii în flacări, alți 27 răniți, arși, cu răni pe trup...

Coș de 80 metri, prăbușit. În orașul Luxemburg (din Franșă) s'a prăbușit un coș (horn) de fabrică, înalt de 85 metri, cât 2 tururi de biserică puse peste oaltă. — și în prăbușirea sa, a îngropat sub el 10 persoane ce erau în apropierea lui, iar alți câțva lucrători ce erau în virșul lui lucrând la ceva reparașii, s'au

dat de-a valma cu cărămizile cu cari lucrau împreună, făcându-se una cu pământul...

O știneală, pe care o plătesc cu — picșoarele... Luni, la 1 Martie, au plecat din Bucureștii trei tineri, membri la societatea sportivă „Freamătul Corșilor”, George Serafin, Petru Condeescu și Victor Alexandrescu, — ca să facă încușturul Europei pe jos, avînd a se întoarce la punctul de plecare peste 3 ani. Ei vor străbate, mergând tot pe jos, Polonia, Cehoslovacia, Prusia răsăriteană, Litvania, Letonia, Estonia, Finlanda, Svedia, Norvegia, Danemarca, Germania, Olanda, Belgia, Franșă, Anglia, Portugalia, Spania, Italia, Sirbia, Albania, Grecia, Turcia, Bulgaria și — neșol în România. Vor trăi din vindearea de cărși postale prin orașele mari prin cari vor trece.

Di Preot D. Voniga din Ghirșoaș (ș Timiș) ne-a trimis spre vestire în foșie o broșură despre „Preșș Bisericească”. Văzînd că știinșta sa n'a aflat în țara asta o tipografie românească în care să-și tipăreșșă lucrarea sa bisericească, ci tipografia jidăno-moșhară „Hunyadi” din Timișoara, nu vorbim despre broșură și n'o recomandăm nimănui spre cumpărare. Am aruncat-o la coș, cum aruncăm orice tipăritură ce ne vine lucrată la ștrelni, — cînd avem ștătea tipografii românești, cari dau pîne la lucrători români, și pe lângă cari unii „Români” (? chiar și feșe bisericești, trec cu neșămere mergînd să deș pîne la străini. Noi șutem bușii numișă le cumpărăm ce li-a lucrat ștrelnul?

Lucruri perdute. Un elev de Liceu din Orăștie, copil sărac, mergînd Sămbătă în 27 Febr. cu trenul dela Orăștie spre Teiuș, dăndu-se grabă la Săntimbru (dișcoace de Teiuș) din tren, a uitat în vagonul de cl III un pachetel cu haine (o cămășe, 1 per. de pantaloni, 2 batistie). Călătoreș cu un domn din Orăștie, care, de știe ceva de ele (sau gara Teiuș), e rugat a vesti la redacșia noastră, spre a da de știre elevului, care fiind bălat sărac, simște prea tare acea pierdere. Dă și o remunerașie cinștită celui ce i-le va înapoia.

La Geogșiu sunt 2 mori de apă de vazăare sau de dat în arîndș, și pămînturi de vîndut. — Informșie deș advocatul Dr. Rașel, Geogșiu-de-șos. (663) 1-1

Posta Redacșiei.

Dșale Ioan Dumitru în Dorna Candrenilor. Ţi-am scria că foșle vin nșpoi, ca fiind dta „necunoscut” la postă. La asta n'eu răspuns, că dta ești destul de cunoscut Ţi-am trimis dară de nou 3 din numerii mai vechi ce șpui că nu i-ai primit și numărul din urmă (10). Nu știm de și-s'au încuștat acum dela postă ori nu. La toată întâmplarea, dta scrie pe numele ulișei (strada) și nu așrul casei, ca să eu mai poată spune postă că nu știe unde să-ți ducă foșle. Căci „necunoscut” ești pentru postă și atunci, cînd sușteși 3-4 înși de același nume în comună Postă nu e datoră să meargă pe la cel 4 omenii să i întrebese: tu ori tu sau tu, ai abonat foșla asta? Cî ni-o trimite nșpoi, — ca să-i dăm ulișă și numărul casei.

Dșale Ioșif Oșec, în Nășal. Ne scrii chiar după 11 ani, că Ţi-am rămas datorii cu ceva foi în anul 1914, cînd a fuceat Libertatea. Nu scrii cât ai trimis atunci pentru foi? Să te luăm că ai trimis pe anul întreg, — adică 6 corșoare, cari făceau 6 Lei. Credem că nu e șteota dta ca azi să-ți trimitem foșle un an întreg, cînd preșul lor e 150 Lei. De ce nu Ţi-ai cerut des pășebirea în 1919, 1920? Căci am rugat prin foșle pe toșii căși ștu că ar avea drept la foi pentru ce vor fi trimis nainte de război, că le trimitem. Atunci era foșla 30 Lei pe an, nu 150 cât azi. Totuși, ca

să nu rămăi păgubit prin noi, laca îți trimitem foșle 2 luni de zile (preș de 30 Lei), pentru cele câteva corșoare ce șpui că ai trimis atunci. Credem că așa vei fi mulșumit și rămiș preșș foșlor și mai departe. Nr 10 Ţi s'a trimis.

Nr. 226/926.

Publicașione.

Comuna politică Șirungari (jud Alba) dă în ziua de 26 Martie a. c. ora 10 a. m. următoarele, în arîndș, prin licitașie publică:

1. Localul de cărlumă și orășvălie, nou edificat, cu preșș ștrigșrit de 20.000 Lei.
2. Moara comună cu preșș ștrigșrit de 16.000 Lei.
3. Dreptul de vânat cu 250 Lei.
4. Dreptul de pescuit cu ună sută Lei.

Licitașie se va ținea în conformitate cu art. 72-83 din legea contabilitășii publice și în conformitate cu ordonașele în vigoare.

Cele de sub punct 1 și 2 prin oferte închise și sigilate, iar cele de sub punct 3 și 4 prin licitașie orală (cu gura).

Condișionile mai de aproape se pot vedea în orele oficioase la aceeaș primărie.

Șirungari, la 15 Febr. 1926.

(662) 1-1 Primăria comună.

Români!

Imi imbiu ajutorul meu gratuit (fără plată) tuturor cetitorilor foii „Libertatea”, cari doresc să-și cumpere ori-ce fel de mașini agricole sau meri, — numai ca să nu cadă pradă speculei jidănești!

Mecanicul diplomat:

Petru Adam,

Întreprindere Tehnică în Alba-Iulia.

(659)

1-2

Caut măestru rotar

pentru loc bun, cu venit frumos. Cel-ce ar dori să vie, să scrie subșcrișului:

Andrei Pușcaș,

măestru ferar în Mocșiu, strada Șaguna, 23. (jud. Cluj).

(660) 1-5

Casă, grajd

și cupșorșie, acoperite cu știșă, grădină de 3 jugăre, prima calitate, 4 părși pășune și 4 părși pădare comună; loc bun pentru ori ce industrie sau prășvălie, foșta rezidenșă preoșească lângă Tinca, în Bihor, — sunt de vazăare. Valoaria totală 380.000 Lei. Vazăator: Ignatie Perényi, Arad, Calea Vășicu, 27. (657) 1-1

De vazăare:

o țelină de 1/2 jugăre cu pomi roditori, în hotarul Orăștiei, pe Dealul mic, aproape de poartă.

Informașioni în: Prășvălia ș-lui

Ioan Inșșea

(656) 1-2

în Orăștie.

Garnitură de treerat

foșoșliș pușin, H. H. Schrantz, 900 mm. Motor 12 HP, cu preșș de 140 mh Lei.

O batoză șirgură, 700 mm., cu 25.000 lei, — sunt de vazăare în: Samoșlă Zaharie, Cășășuș p. Orăștie (jud. Hunedoara) (661) 1-2

„CRIȘANA”, institut de credit și economii, societate pe acții în Brad

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „CRIȘANA”, sunt invitați prin aceasta să participe la a XVIII-a adunare gen. ordin., care se va ținea **Joi, în 8 Aprilie 1926, orele 3 și jum.** p. m., iar în cazul, că nu se vor prezenta acționari în număr suficient, adunarea generală se va ținea la **22 Aprilie 1926, în localul institutului din Brad, cu următoarea**

Ordine de zi:

1. Constituirea.
2. Raport. Cons. de Administrație și al Comit. de Cenzori; Bilanțul anului 1925; distribuția profitului și darea absolu orului.
3. Chestiunea sporirii de capital.
4. Modificarea § lor 6 și 59 din statute.
5. Alegerea alor 3 membri în Consiliul de Administrație pe termen de 3 ani și 1 membru pe 2 ani.
6. Alegerea unui membru în Comitetul de Cenzori pe termen de 1 an.
7. Fixarea marcelor de prezență pentru Consiliul de Adm. și a speșelor de călătorie pentru Comitetul de Cenzori.

Se atrage atenția domnilor acționari care doresc a lua parte la adunarea generală asupra dispozițiilor cuprinse în §. 21 și 22 din statute:

Pentru depunerea resp. primirea acțiilor și a titlilor provizorii și extrad. documentelor despre depuneri s'au desemnat toate institutele, cari sunt membre la „Solidaritatea” din Cluj.

Brad, la 25 Febr. 1926.

Consiliul de Administrație.

Activa.		Contul Bilanț încheiat la 31 Dec. 1925		Pas'va
Cassa	556.715 56	Capital societar		1.200.000
Disponibili la bancă	1.072.149 54	Fond general de rezervă	1.007.692 99	
Cambii	5.833.741 50	Fond special de rezervă	231.234 47	
Cambii cu acoperire ipotecară	1.180.320 —	Fond de penziunat	406.129 18	
Obligațiuni ipotecare	13.772 —	Fondul filantropic V. Damian	30.000 —	1.675.050
Credite de cont-curent și corespondenți	4.557.697 10	Depuneri epre fructificare		10.338.671
Avansuri pe efecte	10.250 —	Reescont		365.290
Efecte și acțiuni dela bancă	269.097 —	Diversei creditor		12.544
Merii (fâină, grân, porumb etc.)	459.711 53	Dividende nereclamate		8.073
Căminele institutului și alte imobile	375.000 —	Interese tranzitorii anticipate pro 1926		226.148
Mobilier	1 —	Profit curat		502.668
	14.328.455 23			14.238.453

Debit.		Contul Profit și Pierdere		Credit
Interese:		Interese:		
pentru depuneri spre fructificare	751.917 25	dela cambii de bancă	779.495 93	
pentru fondul de penziuni	29.869 02	„ cambii cu acop. ipotecară	155.129 —	
pentru reescont	38.262 —	„ credite de cont-curent	879.051 46	
	820.048 25	„ efecte proprii	14.948 —	1.828.624
Spese:		Venite dela mărfuri		172.318
salare și adause de scumpete	368.709 —	Chirii		37.600
bani de curier	5.700 —	Provizional		282.054
imprimare, registre, porto, încălzit, iluminat, competență de timbru	184.926 89			
marce de prezență	44.880 —			
chirii	3.000 —			
	607.206 89			
Impozit:				
către stat și comună	322.647 52			
după interese de depuneri	68.025 49			
	390.673 01			
Profit curat	502.668 80			
	2.320.596 95			2.320.596 95

Director executiv:

(ss) Ion Ghișă, expert-contabil.

Brad, la 31 Decembrie 1925.

Pentru contabilitate:

(ss) Maria Vecser

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

(ss) Cornel Lazar, președinte. (ss) Aron Roman, v. președinte. (ss) Dr. Nerva Oncu (ss) Dr. Teodor Băbuș
(ss) Virgil Bulz (ss) Alexandru Draia (ss) Ioan Cutean (ss) Ioan Imperat (ss) Valer Ambruș (ss) Andron Bogdan

COMITETUL DE CENZORI:

Subsemnatul comitet de cenzori am examinat contul prezent și l-am aflat exact.
(ss) Ioan Perian, președinte. (ss) Ioan Fugăță (ss) Ioachim Ivan (ss) Iosif Comșa (ss) Petru Câmpel
Revizuit și aflat în ordine: Brutus Păcurariu, expert-contabil.

„BANCA CENTRALĂ” pentru Industrie și Comerț Societate Anonimă CLUJ

CONVOACARE

Domnii acționari ai „Băncii Centrale pt. Industrie și Comerț Societate Anonimă” în Cluj sunt convocați la a VII-a adunare generală ordinară,

pe Luni, 15 Martie 1926, la orele 9 a. m., în sala de ședințe a Camerei de Comerț și Industrie Cluj, Calea Victoriei Nr. 51, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării;
2. Raportul Consiliului de Administrație și raportul cenzorilor;
3. Statorirea bilanșului, a Contului de Profit și Pierdere pe anul 1925 și descărcarea Consiliului de Administrație și a cenzorilor pentru gestiunea anului 1925;
4. Distribuția profitului net;
5. Statorirea marcelor de prezență pe anul 1926;
6. Alegerea alor 5 membri în Consiliul de Administrație pe 3 ani, conform art. 15 și alegerea colegiului de cenzori pe 3 ani conform art. 27 din statute.

Conform art. 14 din statute în adunările generale fiecare acțiune are un vot, totuși nici un acționar prezent nu poate reprezenta mai multe voturi, decât $\frac{1}{10}$ parte a voturilor prezente în adunarea generală, fie ca proprietar, fie ca plenipotențiatul altui acționar.

Drept de vot în adunarea generală vor avea numai acei acționari, cari și-au depus acțiunile până în preluarea adunării generale la casieria institutului în Cluj, sau vor prezenta în același termen reversul despre depunerea acțiunilor la filialele noastre sau la societățile (și filialele lor), membre la „Solidaritatea” (Asociația Institutelor financiare române din Ardeni). Asemenea se vor putea depozita acțiunile la filialele băncii „Albina” București, (Str. Lipcani, Nr. 4-6 etaj I.) și la băncile: Banca Marmorosch Blank & Co., Banca Românească, Banca Generală a Țării Românești, dia București, precum și la filialele lor.

Reversalele băncilor despre depozitarea acțiunilor în filialele indicate, sunt a se expedia Centrului nostru din Cluj, în așa timp, ca acestea să sosească până în preluarea adunării. (Art. 14 din statute).

Cluj, la 15 Februarie 1926.

Consiliul de Administrație.

ACTIVE	Bilanț general la 31 Decembrie.	PASIVE	
CASSA (numerar, cecuri și valute)	11.731.847 57	CAPITAL SOCIETAR	50.000.000
Scout	125.504.035 65	Fond de rezervă	18.333.000 —
Imprumuturi pe lombard și ipotecă	3.518.099 49	Rezerve spec. pt. creanțe dubioase	2.010.000 —
Conturi curente	156.802.120 83	Fond de penziune	2.337.500
Efecte publice, acțiuni și participațiuni	43.139.991 30	Depuneri pe libel	137.168.668 10
Imobile: Edificiile centrale, edificile sucursalelor: Alba-Iulia, Arad, Bistrița, Hațeg, Oradea-Mare, Turda, depozitele de mărfuri la Centrală și la sucursalele Arad, Alba-Iulia și Sibiu	15.925.053 04	Depuneri în cont-curent	27.267.880 40
Mobilier, aranjament în dep. și vehicule	1.331.953 81	Reescont	103.347 36 1
Mărfuri (cereale, coloniale) și avans a mărfuri, cereale	28.139.118 74	Dividende neplătite	368 780
Diverse conturi debitoare	7.348.733 39	Conturi curente creditoare	38.812.406
	398.431.953 92	Diverse conturi creditoare	6.923.798
		Interese tranzitoare	2.886 710
		Beneficiu net	8.975.847
			398.431.953

Conturi de ordine.

Efecte și mărfuri în gaj	17.863.665 —	Depunători de efecte și mărfuri în gaj	17.863.665
Efecte și mărfuri în depozit liber	90.627.394 28	Depun. de efecte și mărfuri în dep. liber	90.627.394
Efecte de cont-curent	52.013.414 51	Depunători de efecte de cont-curent	52.013.414
Debitori de garanții	44.815.433 40	Garanții	44.815.433
	205.319.907 19		205.319.907

Contul Profit și Pierdere.

Dobânzi plătite	24.938.843 14	Dobânzi și comisioane	44.983 871
Salare și adause etc.	6.748.091 74		
Impozite	1.571.696 21		
Cheltuieli generale	2.749.392 60		
Beneficiu net	8.975.847 60		
	44.983 871 29		44.983 871

Cluj, la 31 Decembrie 1925.

Pentru contabilitate:

DIRECȚIUNEA:

Ioan Comșa, director general. Dr. Octavian Sglimbea, director.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Dr. Valentin Poruștu, vice-președinte. Ioan Vulcu, vice-președ. Ioan I. Lapedatu, Dr. George Popescu, Domniale Raș
Dr. Laurean Gherman, Dr. Ionel Pop, George Adam, Dr. Victor Moldovan, Vas. Goldis
Ing. Ioan Hossu, Dr. Iacob Radu, Vas. C. Osvadă, Constantin Herța, Dr. Leo Parass
Subsemnații cenzori am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și consonanță cu registrele băncii.

Dr. Octavian Rusu, președ. Aurel C. Domșa, Coas. Popp, Aurel Ciortea, Nicolae Bratu.